

1. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .29/09/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .29/09/2024

Σελίδα: 17

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΓΝΩΜΗ
Του **Παναγιώτη Τσάκωνα**

Δημιουργικός ρεαλισμός μετά τη Νέα Υόρκη

Οι προσδοκίες από τη συνάντηση του έλληνα πρωθυπουργού με τον τούρκο πρόεδρο στο περιθώριο των εργασιών του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη, όσον αφορά το λιγότερο αβέβαιο παρόν και το συνήθως αβέβαιο μέλλον των ελληνοτουρκικών σχέσεων, δεν ήταν τυχαία περιορισμένες. Επιβαρύνθηκαν μάλιστα από την έκκληση του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν κατά την ομιλία του στον ΟΗΕ για αναγνώριση του «τουρκοκυπριακού ψευδοκράτους», δηλαδή για την αναγνώριση των αποτελεσμάτων μιας διεθνούς παρανομίας που ο οργανισμός αυτός έχει επανειλημμένα καταδικάσει. Ακόμα όμως και εάν δεν είχε υπάρξει ο συγκεκριμένος «τορπιλισμός» της ελληνοτουρκικής συνάντησης από τις αναφορές αυτές του τούρκου προέδρου, το Κυπριακό έχει πάψει ήδη από τα τέλη του 2020 να αποτελεί το κέντρο βάρους του «εκκρεμούς» των ελληνοτουρκικών σχέσεων μέσω της «υποχρεωτικής αποσύνδεσης» των ελληνοτουρκικών από το Κυπριακό.

Την αποσύνδεση αυτή υποστήριξαν οι κυβερνήσεις σε Ελλάδα και Κύπρο και ήταν αυτή που επέτρεψε αρχικά την επανεκκίνηση των διερευνητικών επαφών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας τον Ιανουάριο του 2021 και αργότερα (ειδικά μετά τους καταστροφικούς σεισμούς στην Τουρκία) την επαναπροσέγγιση μεταξύ των δύο χωρών, η οποία - αν και με «σαμαράκια» και σκαμπανεβάσματα - συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Παραμένοντας στο πλαίσιο των περιορισμένων προσδοκιών στα θετικά της - σε κάθε περίπτωση αναγκαίας και χρήσιμης - συνάντησης Μητσοτάκη - Ερντογάν στη Νέα Υόρκη, πρέπει να συμπεριληφθεί η προσθήκη στην ατζέντα των ήδη συμφωνηθέντων μεταξύ των δύο χωρών (Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και διμερές «Θετική Ατζέντα») της συμφωνίας συνεργασίας τους για κοινή διαχείριση της μεταναστευτικής/προσφυγικής πρόκλησης. Την επαύριον όμως της συνάντησης οι προοπτικές των ελληνοτουρκικών σχέσεων, ειδικά όσον αφορά την ουσιαστική συζήτηση για τα «ζητήματα υψηλής πολιτικής» στο πλαίσιο του ήδη συμφωνημένου αλλά συνεχώς αναβαλλόμενου «Πολιτικού Διαλόγου», δηλαδή των αναβαθμισμένων διερευνητικών επαφών, είναι ισχνές.

Και τούτο διότι η - αν και όχι απολύτως βέβαιη - ύπαρξη πολιτικής βούλησης από την πλευρά των δύο χωρών συνιστά αναγκαία αλλά όχι επαρκή προϋπόθεση προκειμένου να πραγματοποιηθούν και κυρίως να καρποφορήσουν αυτού του είδους οι συνομιλίες.

Παράλληλα απαιτείται η ύπαρξη ενός αποδεκτού από τις δύο χώρες - αν και για διαφορετικούς λόγους - πλαισίου κανόνων εντός του οποίου θα επιδιώξουν να επιλύσουν τις διαφορές τους. Αυτό ήταν για παράδειγμα το πλαίσιο των «διερευνητικών επαφών» που έθεσαν οι αποφάσεις της ΕΕ στο Ελσίνκι και πραγματοποιήθηκαν στις αρχές του 2000 και εντός του οποίου υποχρεώθηκε η Τουρκία να συζητήσει με την Ελλάδα με ουσιαστικό και εποικοδομητικό τρόπο.

Σήμερα και ενώ το πλαίσιο αυτό πλέον δεν υφίσταται, η συνεχιζόμενη ανάγκη ένταξης της Τουρκίας σε ένα όσον το δυνατόν δεσμευτικότερο πλαίσιο κανόνων επιβάλλει την ανάληψη ελληνικών πρωτοβουλιών για την εκμετάλλευση κάθε παρουσιαζόμενης ευκαιρίας.

Σε αυτή την κατεύθυνση, μια δημιουργικά ρεαλιστική προσέγγιση από την πλευρά της Ελλάδας θα διέβλεπε τη σύνδεση της πρότασης του τούρκου προέδρου για τετραμερή διάσκεψη μεταξύ Ελλάδας, Τουρκίας, Αιγύπτου και Λιβύης με την πρόταση της ΕΕ για τη διενέργεια «Πολυμερούς Διάσκεψης για τη Μεσόγειο» ως ευκαιρία διαμόρφωσης της ατζέντας και των όρων διευθέτησης του κρίσιμου ζητήματος των θαλασσιών ζωνών στην Ανατολική Μεσόγειο.

Ο κ. **Παναγιώτης Τσάκωνας** είναι καθηγητής Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής του Προγράμματος Ασφάλειας και Εξωτερικής Πολιτικής στο **ΕΙΑΜΕΠ**